

Asia: VN/724/2022

Luonnos hallituksen esitykseksi asumisneuvonnan tuesta vuosina 2023–2027 annettavasta laista

Asumisneuvonnan nykytila

Millaista asumisneuvontaa toimialueellanne on saatavilla?

-

Mitä tarpeita asumisneuvonnan saatavuuden parantamiseen tai kehittämiseen olisi toimialueellanne?

-

Mikä on organisaationne oma rooli asumisneuvonnassa?

Kelan etuuskäsittelyssä voidaan havaita, että asiakkaalla olisi tarve asumisneuvonnalle. Näitä tarpeita havaitaan erityisesti perustoimeentulotuen käsittelyn yhteydessä. Jos perustoimeentulotuen asiakas asuu Kelan määrittämää kohtuullista tasoa kalliimmassa asunnossa, niin Kela voi antaa perustoimeentulotuen asiakkaalle kehotuksen etsiä edullisempaa asuntoa. Kun Kela antaa kehotuksen etsiä edullisempaa asuntoa, hakijaa ohjataan ottamaan yhteyttä kunnan asuntopalveluihin tai kunnan vuokrataloyhtiöön asuntoasian selvittämistä ja edullisemman asunnon hankkimista varten. Kela näkemyksen mukaan olisi tärkeää ohjata asiakkaita asumisneuvontaan, kun asiakkaan tulee etsiä edullisempi asunto.

Lain tavoitteet

Miten hyvin esitysluonnos onnistuisi arvionne mukaan parantamaan asumisneuvonnan saatavuutta toimialueellanne tai yleisesti?

Kelan näkemyksen mukaan esitysluonnoksen mukainen tuki voi kannustaa kuntia parantamaan asumisneuvonnan saatavuutta. Se ei kuitenkaan muuta sitä tilannetta, että edelleenkään kaikki kunnat eivät tarjoa asumisneuvontaa. Tämä on Kelan kannalta haasteellista, sillä Kelan on valtakunnallisena toimijana haastavaa ohjata asiakkaita asumisneuvontaan, jos asumisneuvonta on järjestetty eri tavalla eri kunnissa tai sitä ei ole saatavilla kaikissa kunnissa. Kelan näkemyksen mukaan asumisneuvonnan järjestämisestä kunnissa pitäisikin esityksessä säätää tarkemmin.

Miten hyvin esitysluonnos arvionne mukaan onnistuisi edistämään asumisneuvonnan laajentamista kaikkiin asukkaisiin asunnon hallintaperusteesta riippumatta?

Edellisessä kohdassa todetulla tavalla esitys ei Kelan arvion mukaan tuo muutosta siihen, että kaikki kunnat eivät tarjoa asumisneuvontaa. Kela pitää kuitenkin tärkeänä, että asumisneuvonta on saavutettavaa ja sitä on saatavilla vuokra-asunnossa asuville sekä omistusasunnossa asuville. Erityisesti omistusasunnossa asuvia olisi hyvä myös tiedottaa asumisneuvonnan mahdollisuudesta, jotta tieto asumisneuvonnan saatavuudesta tavoittaisi sitä tarvitsevat.

Miten hyvin esitysluonnos arvionne mukaan mahdollistaisi erityisten asukasryhmien (mm. nuoret, maahanmuuttajat) tarpeisiin vastaamisen?

Edellisten kohtien mukaisesti asumisneuvontaa ei Kelan arvion mukaan tule jatkossakaan olemaan saatavilla kaikissa kunnissa. Kaikilla erityisiin asukasryhmiin kuuluvilla ei siis todennäköisesti ole mahdollisuutta saada asumisneuvontaa. Esitysluonnoksen mukainen tuki voi kuitenkin joiltakin osin parantaa asumisneuvonnan saatavuutta ja siten vastata myös erityisten asukasryhmien tarpeisiin.

Vaikutukset alueellanne

Millaisia vaikutuksia esityksellä olisi organisaatiossanne järjestettävään asumisneuvontaan tai asumisen ohjaukseen ja sen rahoitukseen?

-

Järjestettäisiinkö asumisneuvontaa jatkossa arvionne mukaan (a) kunnan omana työnä vai (b) ostopalveluna (minkä tahojen kanssa)?

-

Avustuksen käyttötarkoitukset

Asumisneuvonta Suomessa -selvityksen (2019) mukaan ARA-kantaa koskevat valtionavustukset (0,9 miljoonaa vuosittain) ovat kattaneet 11 % asumisneuvonnan kokonaisrahoituksesta. Vuonna 2022 myönnettävissä on 3 miljoonaa euroa, joka kohdennetaan asumisneuvonnan laajentamiseen ja kehittämiseen. Nyt lausuntokierroksella olevan esitysluonnoksen mukaan vuoden 2023 alusta lähtien myönnettävissä olisi 4 miljoonaa euroa, josta voitaisiin avustusta kohdentaa myös olemassa olevan asumisneuvonnan kuluihin. Kannatatteko tätä ratkaisua vai tulisiko avustusta jatkossakin myöntää vain uuteen asumisneuvontapalveluun ja asumisneuvontapalvelun laajentamiseen tai kehittämiseen? Miksi?

Kelan näkemyksen mukaan olisi tärkeää, että jokaisessa kunnassa olisi asumisneuvontaa, sillä tällä hetkellä kaikissa kunnissa ei ole asumisneuvontaa saatavilla. Jotta Kela voisi ohjata asiakkaita paremmin asumisneuvontaan, se vaatisi asumisneuvonnan järjestämisen yhdenmukaistamista. Perustoimeentulotukiasioissa Kela tekee tiivistä yhteistyötä sosiaalitoimen kanssa. Nyt Kela ohjaa asiakkaat pääsääntöisesti sosiaalitoimeen selvittämään talouteen tai asumiseen liittyviä haasteita, sillä sosiaalihuolto on järjestetty eri kunnissa samalla tavalla. Kelalla on myös hyvät ja toimivat yhteydet sosiaalihuoltoon ja Kelan on mahdollista tehdä sosiaalihuoltoon ilmoitus asiakkaalla havaituista asumisen haasteista.

Suurin osa perustoimeentulotuen asiakkaista on aktiivisia ja he kykenevät itsenäiseen toimintaan. He eivät tarvitse esimerkiksi asumisneuvontaa tai muita palveluita. Osa perustoimeentulotuen asiakkaista taas tarvitsee asumisneuvontaa asumisen haasteissa ja edullisemman asunnon etsimisessä. Asumisneuvontaan tulisi varata riittävästä resursseja, jotta kaikki asumisneuvontaa tarvitsevat pääsevät palveluiden piiriin.

Kelan näkemyksen mukaan tärkeintä olisi siis kohdentaa tukea ennen kaikkea uuteen asumisneuvontapalveluun ja asumisneuvontapalvelun laajentamiseen ja kehittämiseen.

Vapaa sana

Mitä muuta haluatte lausua esitysluonnoksesta? Tässä voi myös antaa mahdolliset pykäläkohtaiset kommentit.

-

Lääkkölä Rita
Kansaneläkelaitos - Etuuksien ja palvelujen suunnitteluyksikkö